

Anvisning i konsten att hålla tal. : Populär hjelpreda för riksdagsmän, landstingsmän m.m. af G.N.

Stockholm
1865.

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

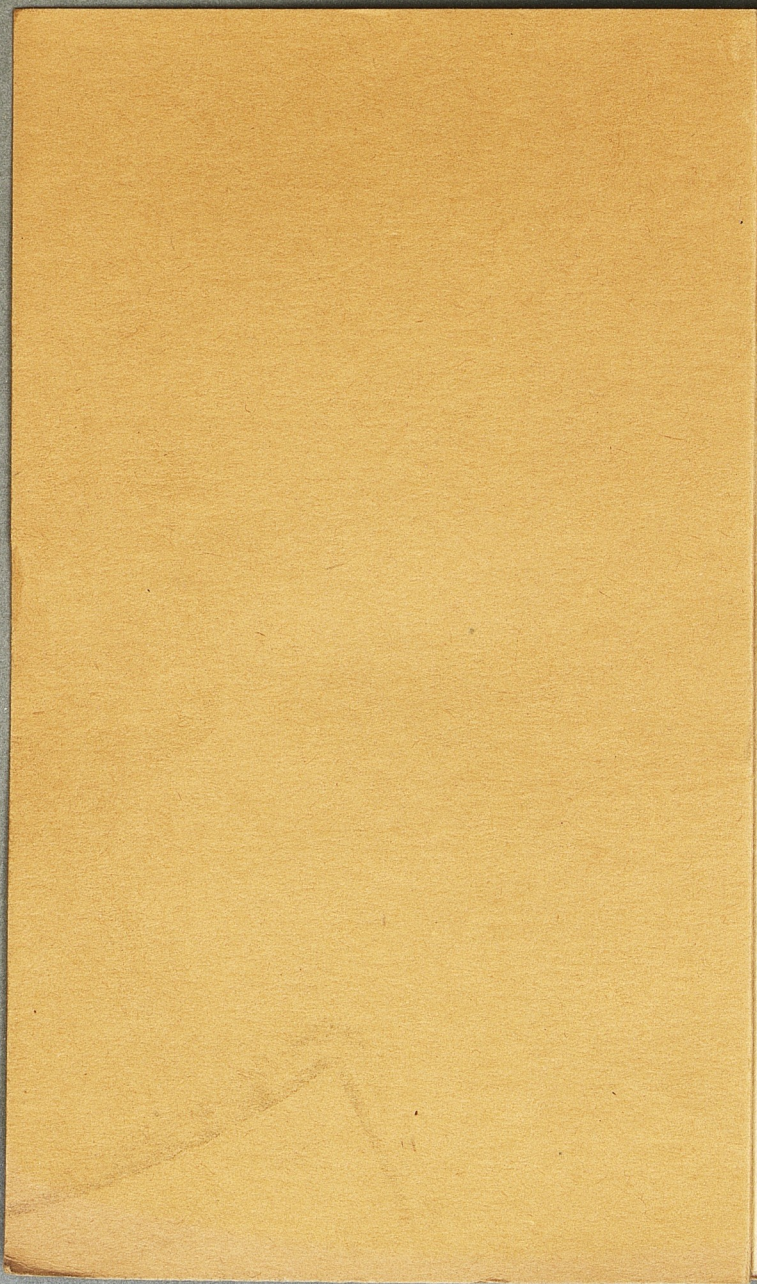
Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

—
S
P

Rebecka.
Mefst
(184)

ANVISNING I
KONSTEN
ATT HÅLLA TAL.

Populär hjälpreda

för

Riksdagsmän, Landslingsmän, Stads-
fullmäktige, Kommitté- och Direktions-
ledamöter, Sakförare, Galare vid
fester, familyhögtider m. m.

af

G. N.

Pris 50 öre.

1885

ANVISNING I
KONSTEN
ATT HÅLLA TAL.

Populär hjälpreda

för

Riksdagsmän, Landstingsmän, Stads-
fullmäktige, Kommitté- och Direktions-
ledamöter, Sakförare, Galare vid
fester, familjhögtider m. m.

af

G. N.

STOCKHOLM,
SIGFRID FLODINS FÖRLAG.

ANVÄNING I
KONSTEN
TAL
Innehåll.

	Sid.
Till läsaren.	3.
1 kap. Talets ämne och ändamål.	6.
2 » Talets öfvertygande kraft.	8.
3 » Talets indelning.	11.
4 » Talets prydnader.	15.
5 » Talets stil.	27.
6 » Talets framsägande	30.
7 » Åtbörderna och anletsdragen under talet.	31.

STOCKHOLM,
Sigfrid Flodins boktryckeri, 1865.

Sid.
3.
6.
8.
11.
15.
27.
30.
31.

Till läsaren!

Hvar finnes väl i vår tid den samhällsmedlem, som icke åtminstone vid ett eller annat tillfälle nödgas uppträda såsom talare? Den friska anda, hvilken börjat genomtränga medborgerliga lifvet, tvingar en och hvar att vid sammanträden af åtskilliga slag uttrycka sina tankar och åsikter i allmänna eller enskilda ämnen.

Huru emellertid framställa dessa tankar på ett ordnadt och öfvertygande sätt, om än af naturen rikt utrustad med omdöme och skarpsinne, derest man är helt och hållet obekant med talarekonstens fordringar?

Man får en rättegång, biträde deri är för tillfället icke att tillgå, man måste alltså sjelf uppträda — och man kanhända bort-

fuskar sin sak af blott ovana och okunnighet i konsten att uttrycka sig.

Uti samhällslifvet inträffa ju ständigt sådana tilldragelser som bröllopp, födelse- och namnsdagar m. fl., der man stundom omöjligen kan undvika att föreslå en skål, hvilket åter svårligen låter sig göra på ett behagligt och passande sätt, i fall man icke har sig bekant ens grunddragen af konsten att tala.

Äfven för umgängeslifvets vanliga samtal är denna konst af stor vigt och betydelse, ty de vinna i nytta och nöje genom den skönhet i form och styrka i innehåll, som kunskap i talarekonsten otvifvelaktigt bibringar.

Man kan alltså säga, att denna konst medför gagn i alla lifvets förhållanden.

Då vi nu till allmänheten öfverlemna, såsom en hjälpreda för talare, denna lilla framställning af talarekonstens grunddrag, böra vi tillika erinra, att talaren endast genom trägen öfning kan hoppas uppnå full-

komligheten. Äfven de bästa anlag måste odlas och uppöfvas. Men huru långt man, äfven utan medfödda anlag, kan komma genom outtröttlig och ständig öfning, hafva många utmärkta män visat, bland dessa affidne presidenten v. Hartmansdorff, som derigenom blef en af vårt lands förnämsta riksdagstalare, samt den under franska revolutionen en tid allsmäktige Robespierre, hvilken, ifrån att endast med stor svårighet ha förmått yttra sig i det hvardagligaste samtal, genom att till en början hålla tal för sig sjelf slutligen vann den höga fullkomlighet i talarekonsten, hvarigenom han uppnådde oinskränkt makt öfver millioner och sålunda utöfvade ett betydligt inflytande på verldshändelserna.

Sörsta kapitlet.

Talets ämne och ändamål.

Med konsten att tala förstå vi förmågan att så uttrycka sig, att man framkallar åhörarens uppmärksamhet, intresse och känslor samt bibringar öfvertygelse.

Talets *ämne* kan röra person, såsom i äreminnen; handling, såsom i åtskilliga slags festtal; ting, såsom i politiska och rättegångstal; konst eller moral, såsom i vetenskapliga och estetiska föredrag, i predikningar eller andra religiösa tal.

Talets *ändamål* kan afse dels att genomdrifva eller vederlägga en sak eller ett intresse, dels att upplysa och bibringa kunskap, och dels att berömma eller tadla person, handling eller ting.

För att vinna ändamålet måste talet fullständigt utreda och belysa sitt ämne samt

fördenskull vara planmessigt anlagdt. Det bör alltså innehålla förnuftiga och öfvertygande skäl, hvilka äfven böra ega förmågan att tilltala känslorna; vidare skola dessa skäl ordnas och indelas, förses med oratoriska prydnader samt slutligen på ett angenämt sätt framsägas.

Vi skola nu i korthet visa, huru talet i hvardera af dessa fall måste vara beskaffadt, för vinnande af sitt ändamål.

Andra kapitlet.

Talets öfvertygande kraft.

Som talets högsta uppgift i allmänhet är den att öfvertyga, måste det alltid stödja sig på skäl och bevis, det vill säga på förnuftig grundval. Ett tal utan dylik är som ett skal utan kärna.

Talaren bör derföre uttänka *förnuftiga* skäl, för att öfvertyga åhörarnes förstånd, och *moraliskt rena* skäl, för att vinna deras känsla för det rätta samt sålunda röra deras hjertan. Men bägge dessa slags skäl måste nödvändigt stå i närmaste sammanhang med talets ämne, och liksom härflyta derur, om de skola medföra slående logisk kraft.

De moraliska skälen böra andas en upphöjd sedlighetskänsla, fromhet och välvilja. Man öfvertygas nämligen lättare af en talare, hvilken, utom insigt i sitt ämne och skarpsinne, äfven besitter rättskänsla och

godhet, än af den talare, hvilken blott eger de förstnämnda egenskaperna.

Vill man röra åhörarne, måste man anslå människohjertat, ty Försynen har i det samma nedlagt känslorna, såsom hoppet, glädjen, sorgen, fruktan, äregirigheten, barmhertigheten, hederskänslan, mildheten, afunden, kärleken, hatet, blygsamheten, vreden m. fl.

Endast genom ihärdigt och noggrannt aktgifvande förskaffar man sig människokänedom och erfarenhet huru de mänskliga känslorna uppväckas och lugnas.

För att vinna framgång och bifall, nödgas alltså talaren först och främst tänka sig fullständigt in i sitt ämnes innehåll, och vidare ständigt minnas, att människors lynnen, seder och bruk — det konventionella elementet — sätt och förmåga att uppfatta

äro väsendtligen olika hos olika nationer, folkklasser och individer, såsom beroende af olika naturanlag, bildning, religiös ståndpunkt, ålder, kön, temperament, själsförmögenheter, samhällsställning, huslig lycka, klimat, kroppslig helsa, ekonomiska omständigheter m. m. m. m.

Talaren bör fördenskull noga besinna inför hvilken publik han håller sitt föredrag.

Tredje kapitlet.

Talets indelning.

Sedan öfvertygande eller för ämnet och ändamålet passande skäl blifvit uttänkta, ordnas och indelas desamma, på det åhörarne må kunna med lätthet och utan ansträngning följa talet och deraf öfvertygas.

- Vanligen indelar man talet i följande delar: inledningen (prologen), berättelsen, der sådan förekommer, eller sjelfva satsen, slutledningen och slutet (epilogen). Det beror emellertid på talets ämne och syfte, huruvida en eller annan af dessa delar bör och kan såsom öfverflödigt uteslutas.

Inledningen och slutet böra afse att verka anslående på känslorna, under det att talets öfriga delar böra verka på förståndet det vill säga öfvertygande.

Uti *inledningen* söker alltså talaren att uppväcka åhörarnes uppmärksamhet och intresse för talets afhörande och öfvervägande. Han anslår därför deras vetgirighet och nyfikenhet eller framkallar till och med deras förvåning. Inledningen kan vara ettdera klar, tydlig och bestämd, eller ock dunkel, pikant, förtäckt. Den bör likväl mer eller mindre härflyta ur sjelfva ämnet, hvarom man kommer att tala, för öfrigt vara anspråkslös och blygsam, icke gå alltför långt från ämnet, icke heller vara så tvetydig, att den kan förvändas och derigenom tjena motståndare till gagn, men framförallt får den icke vara högtrafvande.

Uti *berättelsen*, om sådan finnes, sammanfattas, utläggas och förklaras alla händelserna. Den bör vara tydlig, för att lätt förstås, sann, för att blifva trodd, behaglig och väl anordnad, för att med nöje afhöras, samt kort, för att ej trötta eller förorsaka ledsnad.

Uti *satsen* indelas ämnet, om så behöfves, uti afdelningar, hvilka emellertid böra vara så få som möjligt. Der utvecklas och belyses ämnets egentliga innehåll samt anföras de egentliga skälen och grunderna, genom hvilka talaren vill antingen bekräfta sanningen af sin egen sak eller vederlägga och visa falskheten af motståndarens, med ett ord bringa åhörarne till öfvertygelse.

För kullslående af motståndares skäl begagnas med fördel så kallad orimlighetsbevisning, hvori man utgår från orimliga grunder och hvarvid den frågande stilen är särdeles förträfflig, t. ex. Ni påstår då verkligen, att qvinnans heder är af föga vigt? Skulle det alltså vara er likgiltigt att ha blifvit född af en liderlig moder, att se edra systrar förföras eller er oskyldiga dotter skändas?

Uti *slutledningen* framdrager talaren slutsatserna af de anförda skälen och uppnår sålunda sitt mål.

Slutet eller epilogen, om sådan erfordras, bör bestå uti en afrundad och smakfull sammanfattning af talet i dess helhet, med upprepande af de kraftigaste skälen, samt med uppväckande af åhörarnes känslor. Slutet bör alltså utgöra talets spets eller det oratoriska verkets krona.

Sjunde kapitlet.

Talets prydnader.

Bestämmdhet och tydlighet, utan alltför stor korthet, ett rent och omsorgsfullt val af ord och ordning i dessas ställningar äro talets enklaste, men derföre icke minst viktiga prydnader. Illaljudande och obrukliga ord böra noga undvikas, och när tvetydiga saker nödvändigt måste vidröras, bör sådant ske genom omskrifningar i passande och anständiga uttryck. Dernäst vinner talet glans och prydnad genom ordvändningar och bilder, hvilka alltid böra stå i harmoni med ämnet, vidare genom ords och meningars rätta sammanställning samt deras klangfullhet.

a) *Ordvändningar.*

Med ordvändning förstå vi ett ords förändring från dess egentliga betydelse till en annan. Ordvändningar gifva lif och åskåd-

lighet åt talet och ske på flerahanda sätt, såsom:

genom jämförelse eller liknelse (Metafor), hvilken åstadkommer särdeles prydlighet, helst om den tillämpas på de yttre sinnena, framförallt på synsinnet, t. ex. kärlekens *rodnad* — vetenskapens *ljus*;

genom att sätta orsaken i stället för verkan eller tvertom, t. ex. Han har en flytande *tunga* — Den *bleka* döden;

det som innehåller i st. f. innehållet, t. ex. *Stockholm*, i st. f. dess befolkning;

egaren i st. f. egendomen, t. ex. Man äter upp *er*, i st. f. er förmögenhet;

tiden i st. f. det som händt i den, t. ex. *Nittonde seklet*, i st. f. dess tilldragelser;

dygder och laster i st. f. deras utöfvare eller tvertom, t. ex. Ni är sjelfva *vältaligheten* — Han är en verklig *Richard Lejonhjärta*, i st. f. en modig man;

konsten i st. f. konstnären eller tvertom, t. ex. En *Raphael*, i st. f. en stor målare;

delen i st. f. det hela eller tvertom, t. ex.
Bo under eget *tak* — Han dricker ut *sjön*;

singularis i st. f. pluralis, t. ex. *Svensken*
är ihärdig och modig;

genom att mena motsatsen af hvad man
säger (Ironi), t. ex. En *kysk* nattfjäril;

genom tillämpning på andra af det, som
tillkommer en, t. ex. Det är en *Lazarus*,
i st. f. en fattig man;

genom omskrifning, t. ex. *Harpan i*
Norden, i st. f. Wallin;

genom att säga litet, då man menar
mycket, t. ex. Han *försmår* ej gåfvan, i st.
f. han mottager den gerna;

genom ordvändning i flera ord. (Alle-
gori), t. ex. Bergen *qväljas* af *födelsen*, men
föda blott en löjlig *råtta*;

genom öfverdrift eller förminskning (Hy-
perbol), t. ex. Östersjön är endast en *vatt-*
tenpuss emot oceanen — *Mindre* än intet —
Snabbare än vinden;

genom ett qvickt, men bitande hån (Sar-

kasm), t. ex. Den som icke afskyr Sofi Sagers poesi, är säkerligen *förtjust* i er.

genom att framkalla annan mening med samma ord eller dess ringa förändring (Ordlek), t. ex. »Käre S., du är mera hemma i *tiktak* än i *taktik*.»

b) *Bilder.*

Bilder äro mer eller mindre poetiska och målande uttrycksformer och gagna mycket för lifvande af åhörarnes uppmärksamhet. De återfinnas dels i ord och dels i hela meningar.

1) *Uti ord.*

Genom utelemnande eller tillsättande af sådana, t. ex. Hög pokalen, dödlige, töm nektarn, var glad (der *och* är uteslutet)! — Med mina *egna* ögon såg jag;

genom likljudande ord af olika betydelse, t. ex. Göra sig *grön* i *det gröna*;

genom att låta ord på ena stället betyda person eller ting, men på ett annat dess beskaffenhet, t. ex. Då ännu var *Napoleon* en *Napoleon*;

genom upprepande af flera ord af samma betydelse, t. ex. Han *sprang sin kos, undkom, försvann*;

genom upprepande af samma ord i början af meningarna, t. ex. *Om dig*, älskade, drömde jag vid dagens början, *om dig* vid dess slut;

genom upprepande af samma ord vid meningarnes slut, t. ex. Uti tapperhet var han *öfverlägsen*, i måttlighet var han *öfverlägsen*, i skarpsinne var han äfven *öfverlägsen*;

genom förening af de två föregående fallen, t. ex. *Hvem har stiftat en sådan lag? Regeringen. Hvem har derigenom beröfvat folket friheten? Regeringen. Hvem är alltså den brottslige? Alltid samma regering*;

genom upprepande af samma ord i början af första och slutet af senare meningen, t. ex. *Drinkaren* blir galen, ja, galen blir *drinkaren*;

genom upprepande af samma ord i slutet af den förra och början af den senare

meningen, t. ex. Hans uppträdande var *solens, solen* med dess lysande prakt;

genom upprepande af ord med liflighet och värme, t. ex. Till och med blommorna sucka: *kärlek, kärlek!*;

genom begagnande af starkare uttryck än saken fordrar, t. ex. Han är ett *afskum*, i st. f. en dålig människa;

genom begagnande af svagare uttryck än vederborde, t. ex. Han blott *rörde* honom, i st. f. slog honom;

genom föregående och efterföljande meningars sammanbindning med samma ord, t. ex. Gudsfruktan alstrar *dygd, dygd välstånd, välstånd* lycka.

genom upprepande af samma ord, men med annan ändelse, t. ex. *Bergen* resa sig mot *berg, vågorna* mot *vågor*;

genom upprepande af ord, som härstamma från hvarandra, t. ex. Beundransvärd är din *flit* att *flitigt* studera, ditt *mod* att *modigt* kämpa med motgången;

genom användande af samma ändelse-
ljud, (Rim) t. ex.

I Nordanlanden

Väl hjelteanden

Ej utdödt än

Bland fria män;

genom upprepande i ett senare ord af
flera stafvelser i det näst föregående, t. ex.

O, ni *knusslige, uslige!* — Sköna *tärna, gerna*
du skalkas må!

2) *Uti meningar.*

Genom att punkt för punkt på förhand
andraga och vederlägga motståndarens *för-*
modade invändningar, t. ex. Ni påstår må-
hända, att rätten dömt orätt — nåväl, den
har likväl dömt;

genom att liksom fråga motparten, hvad
man bort eller bör göra, t. ex. När svå-
righeter hopa sig, hindren öfverstiga mensk-
lig förmåga, hvad vill ni väl då företaga er?;

genom att skenbart gifva motståndaren

rätt, t. ex. Ni har således allt hvad en åklagare kan önska sig, ni har den anklagades bekännelse — men, min Gud, en bekännelse frampressad af tortyren;

genom tillämpning af ordspråk, t. ex. Om det är en sanning, att *lättjan är djefvulens örongott*, så hvilat din tröghet och håglöshet på en betänkelig grund;

genom fördelning af det hela i vissa delar, t. ex. Alla dina lemmar äro förfallna till synd, *ögonen till sinnlighet, händerna till stöld, buken till frässeri*;

genom att liksom grad- eller trappvis komma till målet, t. ex. Han såg henne; då han sett henne, *ingaf* hon honom kärlek, och som han *fattat tycke* för henne, *vann* han henne också;

genom att måla en händelse eller sak så klart, som stode den för ögonen, t. ex. Sjelf satt han i droskan med kappan på, under det *vännerna voro till häst och galopperade bort med vindens snabbhet*;

genom likhetens uttryckande med orden:

lik, liksom, såsom, som, t. ex. Lik en gud i
skönhet, som en Herkules i styrka;

genom anförande af någon händelse för
att dermed visa, det följderna äfven nu
kunna blifva likartade, t. ex. Brodertvister
medföra ofta *Kains och Abels öde*;

genom liknelser ur naturen, t. ex. Rå-
ma som oxen — Kuttra som dufvor;

— genom utaf jemnförelser uppkomna olik-
heter, t. ex. Ni jemnför *Haqvin Bager* med
Tegnér, jemnför då så gerna *paddans mu-
sik* med *eolsharpans smältande toner*;

genom omkastning, t. ex. Man bör äta
för att *lefva*, och alldeles icke *lefva* för att
äta;

genom skenbar motsägelse, t. ex. Är
du klok, så *vet du icke, hvad du vet*;

genom att säga sig förbigå något, som
man likväl omnämner, t. ex. Jag *lemnar*
skändligheterna, *förbigår* folkets lättsinne;

genom utrop, t. ex. *Hvilken nedrighet!*
— *O fasa!*;

genom att säga sig rådlös hvad man

bör tala eller göra, t. ex. *Hvad skall jag väl säga, hvar vända mig? Männe jag bör tala eller tåga?*

genom upphäfvande af det sagda förbättra detsamma, t. ex. Hon är en *god* qvinna, nej, en *engel* — Han är en *gosse* i erfarenhet, hvad säger jag, ett *lindebarn*;

genom plötsligt afbrott midt i meningen, t. ex. Er skulle jag i sanning — —; genom att låta liflösa ting eller redan affidna personer tala och tänka, eller genom att framställa frånvarande såsom närvarande, t. ex. *Sjelfva skogarne klaga* — *Gustaf I säger* — Du *vishetens gudinna*, upplys om orsaken till en sådan handling!;

genom medelbar framställning, der man kunde uttrycka sig omedelbart, t. ex. Hörde jag icke, din flickjägare, smällarne på flickans purpurläppar!

c) *Ords och meningars sammanställning.*

Talets prydlighet befrämjas icke blott af ordvändningar och bilder, utan äfven och till stor del af ords och satsers lämpliga sammanställning. Denna senare gifver nämligen åt talet mjukhet och behag, kraft och klangfullhet, allt efter talarens ämne och ändamål.

Bokstäfvernas ljud bör noga iakttagas och samma vokalers alltför täta upprepande omsorgsfullt undvikas. Äfven måste talaren tillse, att samma stafvelse icke för ofta får förekomma i ordens början och slut, samt att många korta eller långa stafvelser icke följa näst på hvarandra.

Ordens ordning är äfven af stor vigt för talets prydlighet. Derföre bör man låta hvarje ord komma på dess naturliga plats i meningen, ty talet blir annars fult och onaturligt. Det är således bättre att säga män och qvinnor, dag och natt, ingång och utgång, än tvärtom.

Talet bör alltid tilltaga i vigt och värde, och icke tvärtom eller så att man sätter det obetydligare efter det högre och vigtigare.

d) *Ords och meningars klangfullhet.*

Denna pryder äfven talet. Ord och satser böra jemkas som örat säger, att de bäst klinga. Talets klangfullhet beror alltså på tonsinne (gehör), omdöme och smak. Dessa uppöfvas genom uppmärksamt aktgifvande på utmärkta talare.

Emellertid är det nödigt, att talaren tager sig väl tillvara för alla öfverdrifter härutinnan, såväl för vårdslöshet och tillgjordhet, som för öfverdrifven noggrannhet.

I meningarnes början är klangen af stor vigt, men framförallt i deras slut. Uti midten af meningen är den deremot minst vigtig.

Semte kapitlet.

Talets stil.

Efter ämnets olika natur måste talaren rätta sin stil eller sitt talesätt. Man indelar vanligen stilen i tre slag, näml.:

1) *Den höga eller sublimes stilen*, hvilken användes uti höga ämnen, t. ex. om Gud, om Fosterlandet m. m.

Den består uti en särdeles prydlig ordning; uti höga och herrliga ord; uti en fulländad sammansättning af ord och satser och uti poetiska liknelser och bilder af höga ting. Den använder alltså de lifligaste och mest målande prydnader, men den bör likväl vara enkel för att vara skön, samt på samma gång ega en kraftfull och smekande klang. Denna stil kallas värtalighet i högre mening.

Den höga stilen får således för ingen del vara narraktigt högtrafvande eller skrytaktig, icke bestå af högre eller ringare ord

än ämnet erfordrar, icke heller belastas med lumpna eller opassande liknelser.

Det är hufvudsakligen med den höga stilen, som talaren lyckas anslå åhörarnes känslor.

2) *Den mindre höga stilen*

användes vid behandlingen af medelmåttiga ämnen, såsom i vetenskapliga föredrag och i rättegångstal m. m.

Här begagnar talaren icke de högsta prydnader, men icke heller det vanliga talesättet. För denna stil passar bäst att jämföra lika med lika, det stridiga med det stridiga och händelser och handlingar af ungefärligen samma vikt och betydelse.

Likväl får icke denna stil vara utan hållning, hvarken stiga för högt eller sänka sig för lågt, under bemödandet att undvika det höga eller vanliga talesättet.

3) *Den vanliga stilen*

användes vid ringa och mera alldagliga ämnen, såsom i samtal m. m.

Den åtnöjer sig med ordens egentliga bemärkelse och helt vanliga liknelser, men den erfordrar icke desto mindre skarpsinne och behag, om den icke skall förefalla platt, intetsägande och tråkig.

Talaren begagnar här sällan prydnader i meningarne, utan inskränker sig till sådana på sin höjd i ord. Han brukar här icke så vidlyftig utveckling af ämnet; icke heller behöfver han här vara så mån om pryddig klang eller i allmänhet nedlägga så mycken konst och omsorg, som i de förut omnämnda talesätten.

Men icke ens i denna stil må talaren genom en ledighet, som närmar sig det vårdslösa, förfalla till färglöshet, simpelhet eller brist på kraft.

Sjette kapitlet.

Talets framsägande.

Talaren måste vid framsägandet vinlägga sig om ordens rätta betoning och nyansering, samt således hålla rösten i lämplig öfverensstämmelse med ämnets beskaffenhet, så att den böjer sig derefter, samt i öfrigt utveckla värme och kraft, liflighet och friskhet.

För omsägning och andra uppehåll än vid skiljetecknen, äfvensom för tillgjordhet och en sömning eller skrikande ton bör talaren noga taga sig tillvara.

Organens renhet och ljudfullhet är af stor vikt, och bör därför genom uppmärksamhet och träget bemödande af talaren uppöfvas till största möjliga fullkomlighet.

För att kunna tala med flytande lätthet och behag är det nödigt, att talaren, genom trängd och lifvad af sitt ämne, har detsamma jemte de uttänkta, indelade och prydda

skälen klart framstående för sitt inre öga, något som till stor del beror af minnet, hvilket han derföre bör flitigt öfva.

Sjunde kapitlet.

Åtbörderna och anletsdragen under talet.

Kroppens rörelser samt anletsdragen måste likasom rösten lämpa och böja sig efter ämnets skiftande innehåll, samt såväl sinsemellan som till rösten stå i fullkomligaste harmoni. Deras verkan är stor, emedan de gifva färg och eftertryck åt det sagda.

Men äfven här nödgas man strängt taga sig i akt för all öfverdrift, såsom för mycket eller för litet gester, tillgjordhet, löjlighet eller brist på afrundning i rörelserna.

Till sist lägga vi hvarje talare på hjer-
tat, att all konst, således äfven talarekon-
sten, om den skall närma sig fullkomlighe-
ten, framförallt kräfver sanning och naturlig-
het, och att det enkla och osökta alltså är
det mål, dit man bör sträfva. Med erkän-
nande häraf skall det blifva lätt att und-
vika de klippor, nämligen svulstighet och
mördande platthet, hvarpå så många talare,
eller rättare pratare, brukar stranda, till ahö-
rars omvexlande harm och löje.

Till salu i alla boklädor:

ILLUSTRERADT TIDSFÖRDRIF

i fyra häften, innehållande:

I. Figarokalendern. En samling lustiga uppsatser med treffliga illustr. för de skratlystna. 50 öre.

II. Den outröttlige *Rolighetsministern* i glada sällskaper. Innehållande: Kärlekens orakelsvar. — Den tillkommandes porträtt. — Sällskapslekar, med och utan pant. — Gyckelupptåg. — Pantutlösnin-
gar. — Räkneuppgifter. — Uppgifter för schackspelare. — Charader. — Logogryfer. — Patience. 50 öre.

III. Kinesiskt kombinationsspel m. m. d. till nöje i sällskapskretsar, jemte åtföljande förklaringar. Med talrika figurer i träsnitt. 50 öre.

IV. 75 Rebus, till nöje för de unga, jemte åtföljande uttydningar. Med talrika figurer i träsnitt. 60 öre.

**Praktisk formulärbok för
tal vid skålar**

å förlofningar, bröllop, silfver- och guldröllop, fö-
delse- och namnsdagar, bortresa och återkomst m.
fl. tillfällen. Till ledning för mindre öfvade talare
författad af *A. T. P—n.* 1 rdr rmt.

Den nyttige brefställaren

för det enskilda och familjelifvet. Allmänna regler
vid författande af skriftliga uppsatser, särskilda iakt-
tagelser vid brefskrifning, rekommendationsbref, bö-
neskrifter, bjudningsbiljetter, uppdrag, förfrågningar
och beställningar, ursäkter och förklaringar, lyck-
önskningsbref, beklaganden, tröste- och sorgebref,
påminnelse-, hotelse-, förmanings- och varningsbref,
gåfvobref m. m., jemte formulärer; samt två bihang:
Anvisning till bokhålleri, hvad vid brefs afsändning
m. m. iakttagas bör. Af *P. L. Hoffman.* 3:dje
uppl. 75 öre.

TREFNADENS KÄLLA

eller Konsten att roa sig och andra.

I fyra häften, innehållande:

Det första: Spåkonsten eller Mamsel-
lerna Arfvidssons och Lenormands afslöjade hem-
ligheter; innehållande: Kortspåkonst. Det nyaste
blomsterspråket. Den nyaste drömboken. Namn-
språket. Kiromantien eller konsten att spå ur han-
den. Nedsatt till 25 öre.

Det andra: Deklamatorium eller Fem-
tio allvarsamma och skämtsamma berättelser på
vers och prosa, passande till föredragning i sällskaps-
kretsar. Nedsatt till 40 öre.

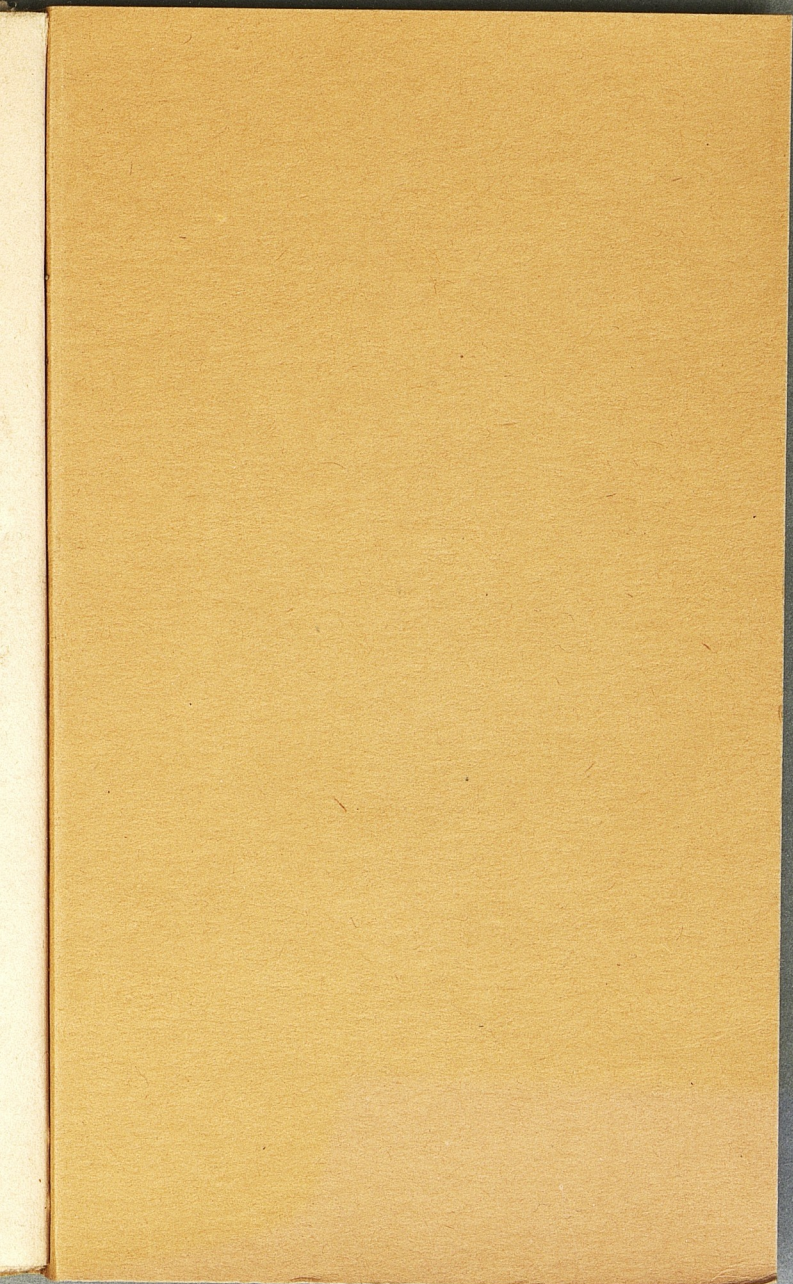
Det tredje: Lekar och Löjen, innehäl-
lande 50 spring- och sällskapslekar, 50 anekdoter, 50
gåtor och charader, 150 patiencespel samt Sven-
ska skalder under 19:de århundradet i rebus. Ned-
satt till 50 öre.

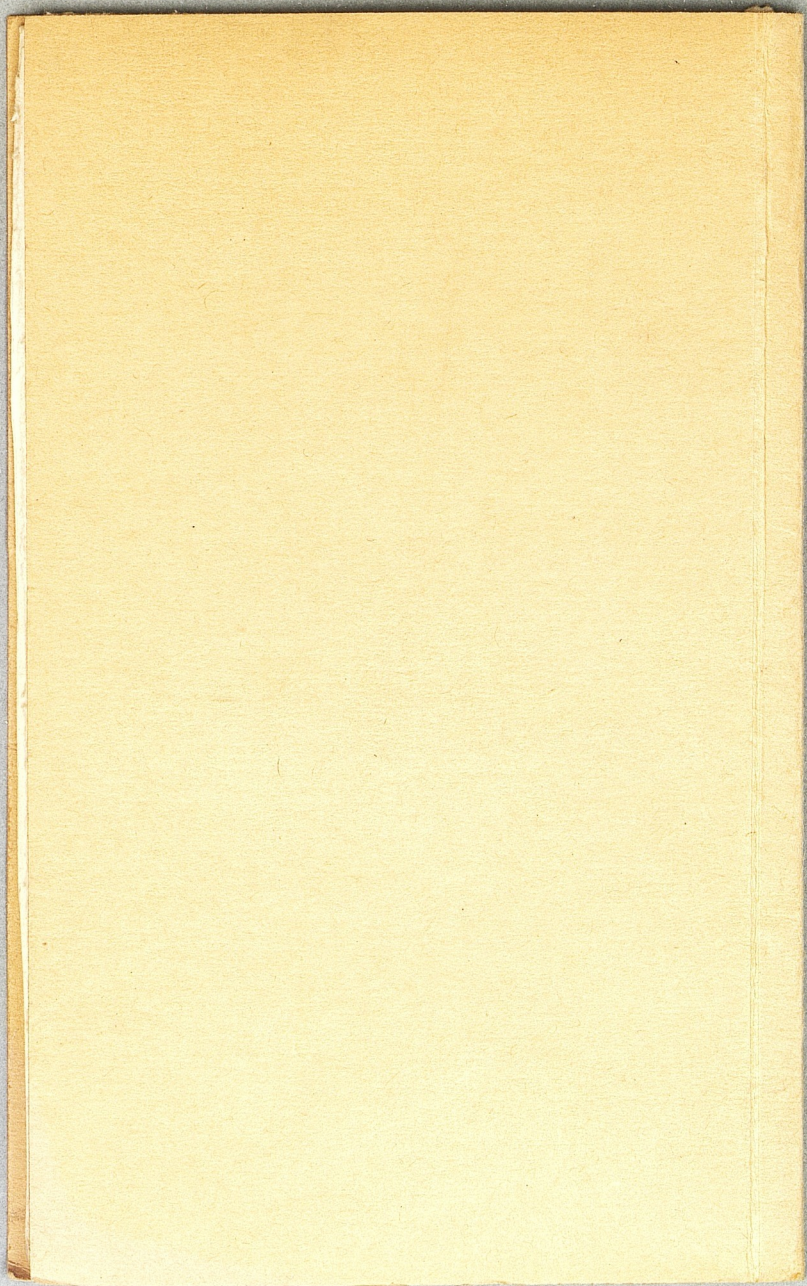
*Det fjerde: Den humoristiske Hexmästa-
ren*, innehållande 73 de mest besatta hexerier, skämt-
samma upptåg, arithmetiska uppgifter och kortkon-
ster, som kunna utan all förberedelse utföras i fa-
miljkretsar. Nedsatt till 15 öre.

*Arbetet komplett i ett band, med litogra-
fieradt omslag: 1 rdr rmt.*

Den lyckade talaren.

Oumbärlig handbok vid familjehögtider af alla
slag, innehållande tal och gratulationer (alla på
vers) vid förlofningar, lysningar, bröllop, födelse-
och namnsdagar, barndop, sexor m. m., jemte in-
ledning, om konsten att deklamera, äfvensom några
skämtsamma stycken att föredraga i sällskaper.
Samlad af A. W. Lund. 1 rdr rmt.

www.books2ebooks.eu